

Міністерство освіти і науки України

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти
Кафедра інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету

 (Оксана ПАЛИЛЮЛКО)

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна археологія в Україні

(назва навчальної дисципліни)

Кваліфікація освітньо-професійна програма	Магістр історії та археології Історія та археологія
шифр і назва галузі знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
шифр і назва спеціальності	В9 Історія та археологія
мова викладання	українська

м. Кам'янець-Подільський

2025 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Завадська Ірина Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри (Анатолій СКРИПНИК)

«29» серпня 2025 року

Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань про археологічні дослідження на території України від XVIII до XXI століття, розуміння еволюції методологій та наукових підходів у дослідженні археологічної спадщини, а також розвиток практичних навичок застосування сучасних технологій у археології. Здобувачів вищої освіти матимуть змогу аналізувати історичні й культурні процеси, що впливали на археологічну спадщину України, та брати участь у дослідженнях, спрямованих на збереження і популяризацію національних археологічних пам'яток.

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук. СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології. СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки. СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти. СК 06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області. СК 07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у

	<p>зкладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>СК 09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології</p> <p>СК 10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p> <p>СК11. Здатність володіти прийомами і методами створення безбар'єрного середовища на об'єктах історичної та культурної спадщини та надавати професійні туристичні послуги категоріям населення з особливими потребами.</p>
--	--

1.1. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науковопопулярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.</p> <p>ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.</p> <p>ПР05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.</p> <p>ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.</p> <p>ПР 10. Планувати та реалізовувати історико-археологічні інновації, впроваджувати їх результати у сферу інклюзивного туризму, доступні для різних груп населення з урахуванням принципів сталого розвитку та охорони спадщини.</p>
--------------------------------------	--

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

1.1. Кількість кредитів – 3

1.2. Загальна кількість годин – 90

1.3. Кількість модулів – 1

1.4. Кількість змістових модулів – 2

1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – реферат

2. Характеристика навчальної дисципліни:

2.1. Форма навчання – денна, заочна

2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – нормативна

2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Сучасні технології пошуку і обробки інформації в історії та археології; Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти, Методика наукових досліджень історії та археології

2. Обсяг навчальної дисципліни

2.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія та розвиток археології України до XX століття

Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень

Археологія України XVIII століття: розвиток науки і перші дослідження. Аналіз археологічних джерел XVIII століття: методологія та підходи. Вивчення курганів та поховань у степовій зоні України. Археологія XVIII століття: історичний та культурний контекст. Історія археології в Україні: витоки та розвиток. Археологічні відкриття та пам'ятки XVIII століття. Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни. Методи збереження археологічних пам'яток у XIX столітті. Діяльність Археологічної комісії у XIX столітті.

Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби

Археологічні відкриття XIX століття: Київська Русь і козацька доба. Археологічні розкопки Київської Русі: приклади досліджень. Огляд матеріальних пам'яток козацької доби. Археологічні відкриття козацької доби. Розкопки Київської Русі у XVIII-XIX століттях. Археологічні пам'ятки козацької доби. Вивчення курганів та поховань XVIII-XIX століть. Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни. Проблеми збереження археологічної спадщини в умовах урбанізації.

Змістовий модуль 2. Археологія України XX-XXI століть: виклики та нові досягнення

Тема 3. Археологія XX століття: радянський період

Археологія XX століття: наукові досягнення та вплив політичної ситуації. Радянські археологічні експедиції: методи досліджень і результати. Археологічні дослідження курганів та поховань XVIII-XIX століть. Наукова археологія у XX столітті: радянський і пострадянський контекст. Археологічні дослідження радянського періоду. Вплив політики на археологію в радянській Україні. Археологічні експедиції XX століття в Україні. Музеєфікація археологічних пам'яток в Україні. Археологія під час війни: втрати та перспективи.

Тема 4. Археологія незалежної України

Археологія незалежної України: виклики та нові досягнення. Археологічні дослідження після 1991 року. Аналіз археологічних артефактів ХХ століття. Незалежна археологія України: виклики ХХІ століття. Археологічні знахідки періоду незалежності України. Цифрові археологічні картографії України. Консервація та реставрація археологічних артефактів у ХХІ столітті. Використання 3D-сканування в археології. Міжнародна співпраця українських археологів: приклади сучасних проектів.

Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.

Архітектурно-планувальні рішення (пандуси, ліфти, тактильні доріжки). Технічні засоби забезпечення доступності (аудіогіди, мобільні додатки, 3D-моделі). Підготовка персоналу для роботи з туристами з особливими потребами. Організація спеціалізованих екскурсій і маршрутів. Ключові принципи безбар'єрності у сфері туризму та культури.

Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

2.1.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.
Змістовий модуль 1. Історія та розвиток археології України до ХХ століття	36	4	8	4	0	20
Тема 1. Археологія України ХVІІІ століття: Витоки наукових досліджень	18	2	4	2	0	10
Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	18	2	4	2	0	10
Змістовий модуль 2. Археологія України ХХ-ХХІ століть: виклики та нові досягнення	54	6	12	6	0	30
Тема 3. Археологія ХХ століття: радянський період	18	2	4	2	0	10
Тема 4. Археологія незалежної України	18	2	4	2	0	10
Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	18	2	4	2	0	10
РАЗОМ	90	10	20	10	0	50

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України ХVІІІ століття: Витоки наукових досліджень	Археологія України ХVІІІ століття: розвиток науки і перші дослідження.	2
2.	Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	Археологічні відкриття ХІХ століття: Київська Русь і козацька доба.	2
3.	Тема 3. Археологія ХХ століття: радянський	Археологія ХХ століття: наукові досягнення та вплив політичної	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	період	ситуації.	
4.	Тема 4. Археологія незалежної України	Археологія незалежної України: виклики та нові досягнення.	2
5.	Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	Архітектурно-планувальні рішення (пандуси, ліфти, тактильні доріжки). Технічні засоби забезпечення доступності (аудіогіди, мобільні додатки, 3D-моделі). Підготовка персоналу для роботи з туристами з особливими потребами. Організація спеціалізованих екскурсій і маршрутів. Ключові принципи безбар'єрності у сфері туризму та культури.	2
Всього			10

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Археологія XVIII століття: історичний та культурний контекст.	2
2.	Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	Археологічні відкриття козацької доби.	2
3.	Тема 3. Археологія XX століття: радянський період	Наукова археологія у XX столітті: радянський і пострадянський контекст.	2
4.	Тема 4. Археологія незалежної України	Незалежна археологія України: виклики XXI століття.	2
5.	Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	Підготовка персоналу для роботи з туристами з особливими потребами.	2
Всього			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Аналіз археологічних джерел XVIII століття: методологія та підходи.	2
		Вивчення курганів та поховань у степовій зоні України.	2
2.	Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	Археологічні розкопки Київської Русі: приклади досліджень.	2
		Огляд матеріальних пам'яток козацької доби.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
3.	Тема 3. Археологія XX століття: радянський період	Радянські археологічні експедиції: методи досліджень і результати.	2
		Археологічні дослідження курганів та поховань XVIII-XIX століть.	2
4.	Тема 4. Археологія незалежної України	Археологічні дослідження після 1991 року.	2
		Аналіз археологічних артефактів XX століття.	2
5.	Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	Використання цифрових технологій у сучасній археології України.	2
		Полеві дослідження археологічних пам'яток в Україні після 1991 року.	2
Всього			20

5) Темати та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

б) Темати, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Історія археології в Україні: витоки та розвиток.	2
		Археологічні відкриття та пам'ятки XVIII століття.	2
		Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни.	2
		Методи збереження археологічних пам'яток у XIX столітті.	2
		Діяльність Археологічної комісії у XIX столітті.	2
2.	Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	Розкопки Київської Русі у XVIII-XIX століттях.	2
		Археологічні пам'ятки козацької доби.	2
		Вивчення курганів та поховань XVIII-XIX століть.	2
		Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни.	2
		Проблеми збереження археологічної спадщини в умовах урбанізації.	2
3.	Тема 3. Археологія XX століття: радянський період	Археологічні дослідження радянського періоду.	2
		Вплив політики на археологію в радянській Україні.	2
		Археологічні експедиції XX століття в Україні.	2
		Музеєфікація археологічних пам'яток в	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		Україні.	
		Археологія під час війни: втрати та перспективи.	2
4.	Тема 4. Археологія незалежної України	Археологічні знахідки періоду незалежності України.	2
		Цифрові археологічні картографії України.	2
		Консервація та реставрація археологічних артефактів у XXI столітті.	2
		Використання 3D-сканування в археології.	2
		Міжнародна співпраця українських археологів: приклади сучасних проектів.	2
5.	Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	Які основні принципи інклюзивного туризму та їх практичне значення?	2
		Які категорії людей з обмеженими можливостями потребують спеціальних туристичних послуг?	2
		Які архітектурні, транспортні та інформаційні бар'єри найчастіше зустрічаються в туризмі?	2
		Які приклади адаптації історико-культурних об'єктів для відвідування людьми з особливими потребами можна назвати?	2
		Які сучасні технології (цифрові, технічні, мобільні додатки) сприяють розвитку доступного туризму?	2
Всього			50

3. ЗАОЧНА

1. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.
Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	18	2	4	2	0	10
Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	18	0	0	0	0	18
Тема 3. Археологія XX століття: радянський період	18	0	0	0	0	18
Тема 4. Археологія незалежної України	18	0	0	0	0	18
Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	18	0	0	0	0	18
РАЗОМ	90	2	4	2	0	82

2. Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Археологія України XVIII століття: розвиток науки і перші дослідження.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			2

3. Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Археологія XVIII століття: історичний та культурний контекст.	2
Всього			2

4. Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Аналіз археологічних джерел XVIII століття: методологія та підходи.	2
		Вивчення курганів та поховань у степовій зоні України.	2
Всього			4

5. Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			

6. Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Історія археології в Україні: витоки та розвиток.	2
		Археологічні відкриття та пам'ятки XVIII століття.	2
		Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни.	2
		Методи збереження археологічних пам'яток у XIX столітті.	2
		Діяльність Археологічної комісії у XIX столітті.	2
2.	Тема 2. Археологія Київської Русі та Козацької доби	Археологічні відкриття XIX століття: Київська Русь і козацька доба.	2
		Археологічні розкопки Київської Русі: приклади досліджень.	2
		Огляд матеріальних пам'яток козацької доби.	2
		Археологічні відкриття козацької доби.	2
		Розкопки Київської Русі у XVIII-XIX століттях.	2
		Археологічні пам'ятки козацької доби.	2
		Вивчення курганів та поховань XVIII-XIX століття.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		століть.	
		Археологічна діяльність в Україні під час Першої світової війни.	2
		Проблеми збереження археологічної спадщини в умовах урбанізації.	2
3.	Тема 3. Археологія XX століття: радянський період	Археологія XX століття: наукові досягнення та вплив політичної ситуації.	2
		Радянські археологічні експедиції: методи досліджень і результати.	2
		Археологічні дослідження курганів та поховань XVIII-XIX століть.	2
		Наукова археологія у XX столітті: радянський і пострадянський контекст.	2
		Археологічні дослідження радянського періоду.	2
		Вплив політики на археологію в радянській Україні.	2
		Археологічні експедиції XX століття в Україні.	2
		Музеєфікація археологічних пам'яток в Україні.	2
		Археологія під час війни: втрати та перспективи.	2
4.	Тема 4. Археологія незалежної України	Археологія незалежної України: виклики та нові досягнення.	2
		Археологічні дослідження після 1991 року.	2
		Аналіз археологічних артефактів XX століття.	2
		Незалежна археологія України: виклики XXI століття.	2
		Археологічні знахідки періоду незалежності України.	2
		Цифрові археологічні картографії України.	2
		Консервація та реставрація археологічних артефактів у XXI столітті.	2
		Використання 3D-сканування в археології.	2
		Міжнародна співпраця українських археологів: приклади сучасних проєктів.	2
5.	Тема 5. Туристичні послуги для людей з обмеженими можливостями.	Які основні принципи інклюзивного туризму та їх практичне значення?	2
		Які категорії людей з обмеженими можливостями потребують спеціальних туристичних послуг?	2
		Які архітектурні, транспортні та інформаційні бар'єри найчастіше зустрічаються в туризмі?	2
		Які приклади адаптації історико-культурних об'єктів для відвідування людьми з особливими потребами можна назвати?	2
		Які сучасні технології (цифрові, технічні, мобільні додатки) сприяють розвитку доступного туризму?	2
		Як персонал туристичної сфери має бути підготовлений до обслуговування людей з	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		обмеженими можливостями?	
		Яке значення має універсальний дизайн у сфері туризму?	2
		Як принципи сталого розвитку реалізуються в інклюзивному туризмі?	2
			2
Всього			82

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: студенто-центрований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачем, самонавчання в системі Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: залік.

5. Засоби діагностики результатів навчання

- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- усна доповідь;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		

35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів денної форми навчання з вивчення дисципліни «Регіональна археологія в Україні»:

Залік:

Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік	
40 %					60 %				100	
T1	T2	T3	...	T8	T9	T10	...	T14		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів заочної форми навчання з вивчення дисципліни «Регіональна археологія в Україні»:

Залік:

Змістовий модуль									Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік	
МКР					Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення					
60 %					40 %				100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	...	T9		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вмiє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вмiє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вмiє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани занять.
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з комплектами завдань.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Методичні розробки для проведення окремих занять.
8. Відеофрагменти з тем навчальної дисципліни.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Яке значення має археологія для вивчення історії України?
2. Які основні археологічні культури відомі на території України?
3. Назвіть етапи розвитку археології як науки в Україні.
4. Які методи дослідження застосовуються в сучасній археології?
5. Чим відрізняються пам'ятки палеоліту, мезоліту та неоліту на території України?
6. Які особливості трипільської культури та її внесок у розвиток європейської цивілізації?
7. Які археологічні пам'ятки доби бронзи поширені в різних регіонах України?
8. Дайте характеристику скіфської культури та її археологічних знахідок.
9. Яке значення мають сарматські пам'ятки для вивчення історії степової України?
10. Які археологічні пам'ятки античних міст-колоній Північного Причорномор'я відомі?
11. Що свідчать археологічні дані про культури слов'ян до утворення Київської Русі?
12. Які методи датування археологічних пам'яток застосовуються в Україні?
13. Назвіть найвідоміші археологічні заповідники та музеї України.
14. Які проблеми збереження археологічної спадщини актуальні сьогодні?
15. Яке практичне значення мають археологічні дослідження для розвитку туризму та культури?

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Нормативні документи

1. Закон України «Про музеї та музейну справу»
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80> 1
2. Закон України «Про охорону археологічної спадщини»
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1626-15>
3. Наказ Міністерства культури України «Про затвердження положення про фондово-закупівельну комісію музею» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0533-16#Text>
4. Наказ Міністерства культури України «Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text>

10.2. Основна література

5. Бойко О. Д. *Історія України: посібник для студентів вузів*. Київ: Академвидав, 2018. 720 с.
6. Залізник Л. Л. *Стародавня історія України*. Київ: Темпора, 2019. 520 с.
7. • Заваріка Г. М., Зеленко О. О. Сталий туризм як інструмент збереження культурної спадщини та відновлення постраждалих територій. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. С. 78–96. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-39-12.
8. • Захарін С. Features of development of inclusive tourism in European countries: evidence for Ukraine. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Tourism*. 2020. Vol. 3, No. 2. С. 27–37. DOI: 10.31866/2616-7603.3.2.2020.219229.
9. • Sardak S., Kornieiev M., Dzhyndzhoian V., Tryfonova O. Inclusive development in the national tourist system: case of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. Vol. 16, Iss. 1. С. 48–57. DOI: 10.21511/ppm.16(1).2018.05.
10. • Історико-археологічні дослідження Бакоти – туристичної перлини Поділля. *Історія України*. 2025. № 2. С. 115–128.
11. • Археологічні пам'ятки та їх використання в туристичній діяльності. *Tourlib*. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/arheol_tourism.htm (дата звернення: 21.09.2025).
12. • Сучасний стан та проблеми використання пам'яток археології. *Географія та історія*. 2019. № 9. С. 33–41. URL: <https://history.org.ua/JournALL/geo/9/22.pdf> (дата звернення: 21.09.2025).
13. • Історико-культурний туризм: український та світовий досвід : зб. доп. міжнар. наук. конф. Київ : НСКУ, 2019. 324 с. URL: <https://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/ІКТ-збірник.pdf> (дата звернення: 21.09.2025).

14. • UNESCO. Culture & Tourism. Recovery and Reconstruction Priorities. 2023. URL:

10.3 Додаткова література

15. Плохій С. *Брама Європи: історія України від скіфських воєн до незалежності*. 2-ге вид. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 494 с.
16. Булик Н. В. *Львівська археологія XIX – початку XX століття: дослідники, наукові установи, музеї*. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України; Львівський інститут економіки і туризму, 2014. 420 с.
17. *Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навчальний посібник*. Київ: Ліра, 2019. 244 с.
18. Завадська І. М. Історія становлення місцевого самоврядування на Поділлі // *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. Т. 2, № 12. С. 78–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.24.03>
19. Завадська І. М. Особливості правових аспектів розвитку освіти України в 1917–1918 рр. // *Правові новели*. 2024. № 24. С. 21–27. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.24.03>
20. Zavadzka I. M., Palylyulko O. M., Humeniuk I. M. Specifics of the legal aspects of education development in Ukraine in 1917–1918 // *Соціальна робота та психологія: освіта і наука. Науково-практичний та освітньо-методичний журнал*. 2024. Вип. 2. С. 75–81. OI: <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-14>
21. Палилюцько О. М., Завадська І. М. Історико-археологічні дослідження Бакоти, туристичної перлини Поділля // *Вчені записки ТНУ. Серія: Історичні науки*. 2025. Т. 36 (75), № 2. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2025/2.17>
22. Завадська І. М., Палилюцько О. М. Еволюція археологічної методології в Україні (XVIII–XXI ст.) // *Вісник науки та освіти*. 2025. Вип. 8 (38). С. 2174–2186.

10.4. Інтернет-ресурси

5. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України»
6. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – культурологічна бібліотека
7. <http://history.franko.lviv.ua/> – історія України
8. <http://www.history.vn.ua/> – електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії
9. <http://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000237> – Інститут археології НАН України.